

MA 1410: Analyse - høsten 2000

Anvendelser av integralet.

Åsvald Lima: 26.10.2000
Filnavn: MA1410integral.mcd

Vi skal se på bruk av integralet til å:

- Beregne arealer**
- Beregne lengde av kurver**
- Beregne areal av visse romlige legemer**
- Beregne volum av visse romlige legemer**

I MA 1410 forutsetter jeg at dere kjenner til disse formlene.

1. Arealet under en graf.

Anta $f : [a,b] \rightarrow \mathbb{R}$ er en kontinuerlig funksjon. Hvis $f(x) \geq 0$ for alle x , så definerer vi **arealet** avgrenset

av f , x -aksen og de vertikale linjene $x=a$ og $x=b$ ved:
$$A = \int_a^b f(x) dx .$$

Hvis $f(x) \leq 0$ for alle x , så er arealet definert ved:
$$A = - \int_a^b f(x) dx .$$

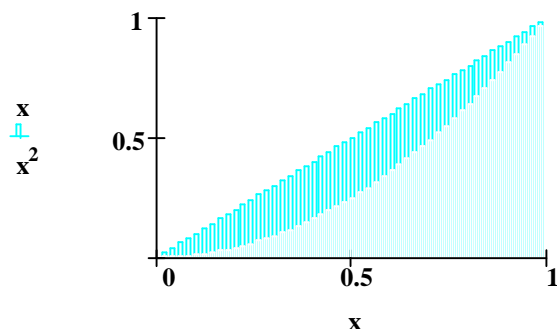
Hvis $g : [a,b] \rightarrow \mathbb{R}$ er en annen kontinuerlig funksjon og $f(x) \geq g(x)$ for alle x , så definerer vi **arealet**

avgrenset av f , g og de vertikale linjene $x=a$ og $x=b$ ved:
$$A = \int_a^b (f(x) - g(x)) dx .$$

Eksempel: La $[a,b] = [0,1]$, la $f(x) = x$ og $g(x) = x^2$. Da er arealet mellom kurvene gitt ved:

$$A = \int_0^1 (x - x^2) dx \rightarrow \frac{1}{6} .$$

$x := 0, 0.02 .. 1$

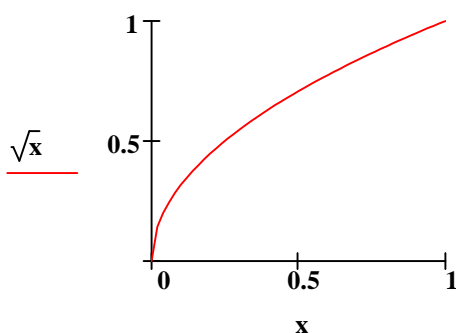
2. Lengde av graf

La $f : [a,b] \rightarrow \mathbb{R}$ være en deriverbar funksjon med kontinuerlig derivert. Da har grafen til f lengde:

$$L = \int_a^b \sqrt{1 + \left(\frac{d}{dx} f(x)\right)^2} dx.$$

Eksempel: La $[a,b] = [0,1]$ og la $f(x) = \sqrt{x}$. Da er $L =$

$$\int_0^1 \sqrt{1 + \left(\frac{d}{dx} \sqrt{x}\right)^2} dx \rightarrow \frac{1}{2} \cdot \sqrt{5} + \frac{1}{8} \cdot \ln(9 + 4 \cdot \sqrt{5}).$$

$x := 0, 0.05 .. 1$

$$\int_0^1 \sqrt{1 + \left(\frac{d}{dx} \sqrt{x}\right)^2} dx = 1.4789$$

3. Volum av omdreininglegeme

Anta $f : [a,b] \rightarrow [0, \infty)$ er en kontinuerlig funksjon. Vi tenker oss at vi tar grafen til f og roterer i rommet rundt x -aksen. Da får vi et legeme som kan ha form som en tønne. **Volumet** av dette

omdreiningselementet er gitt ved: $V = \int_a^b \pi \cdot f(x)^2 dx$.

Eksempel: Vi skal lage oss en kjele med radius r og høyde h , og beregne volumet av denne. Sett $f(x) = (r/h)x$, la $a=0$ og la $b=h$. $f(x)$ er en rett linje gjennom origo og $f(h)=r$.

$$V = \int_0^h \pi \cdot \left(\frac{r \cdot x}{h}\right)^2 dx \rightarrow \frac{1}{3} \cdot h \cdot \pi \cdot r^2.$$

4. Areal av omdreininglegeme

La $f : [a, b] \rightarrow [0, \infty)$ være en deriverbar funksjon med kontinuerlig derivert. La S være **overflatearealet** til den flaten vi får når grafen til f roterer i rommet om x -aksen. Da er overflatearealet gitt ved:

$$S = \int_a^b 2 \cdot \pi \cdot f(x) \cdot \sqrt{1 + \left(\frac{d}{dx} f(x)\right)^2} dx.$$

Eksempel: La $f(x)$ være som i eksempel 2 ovenfor (krones-is-kjeks). Vi skal beregne arealet av kjeglen.

$$S(f, a, b) := \int_a^b 2 \cdot \pi \cdot f(x) \cdot \sqrt{1 + \left(\frac{d}{dx} f(x)\right)^2} dx. \text{ Når } r=2 \text{ og } h=4, \text{ får vi: } f(x) := \frac{2 \cdot x}{4} \text{ og:}$$

$$S(f, 0, 4) \rightarrow 4 \cdot \pi \cdot \sqrt{5}$$

5. Oppsummering.

Vi kan nå lage en oppsummering av de 4 integralene ovenfor.

$$a := 0 \quad b := \pi \quad f(x) := \sin(x) \quad g(x) := 0$$

$$A(f, g, a, b) := \int_a^b (f(x) - g(x)) dx \quad A(f, g, a, b) \rightarrow 2 \quad A(f, g, a, b) = 2$$

$$V(f, a, b) := \int_a^b \pi \cdot f(x)^2 dx \quad V(f, a, b) \rightarrow \frac{1}{2} \cdot \pi^2 \quad V(f, a, b) = 4.9348$$

$$L(f, a, b) := \int_a^b \sqrt{1 + \left(\frac{d}{dx} f(x)\right)^2} dx \quad L(f, a, b) \rightarrow 2 \cdot \sqrt{2} \cdot \text{EllipticE}\left(\frac{1}{2} \cdot \sqrt{2}\right)$$

$$L(f, a, b) = 3.8202$$

$$S(f, a, b) := \int_a^b 2 \cdot \pi \cdot f(x) \cdot \sqrt{1 + \left(\frac{d}{dx} f(x)\right)^2} dx$$

$$S(f, a, b) \rightarrow 2 \cdot \pi \cdot \sqrt{2} + 2 \cdot \pi \cdot \ln(\sqrt{2} + 1)$$

$$S(f, a, b) = 14.4236$$

